

Karel IV. - Vlastní životopis
 ilustrace Eva Hašková, Praha, Lyra Pragensis, 1985
 celokožená francouzská vazba; mořená a patinovaná vepřovice, inkrustace, vellucent proces, zlatění,
 aplikace ametystu;
 kazeta vlastní konstrukce
 + sada pamětních medailí (Karel IV a jeho manželky)
 + replika císařské pečeti Karla IV.
 vazba: březen 2012 - červenec 2014

Jan Perůtka / narozen 1964 v Pílepech, okr. Kroměříž

1980 - 81 Střední umělecko-průmyslová škola v Uherském Hradišti, obor kamenosochařství (ak. soch. J. Kadlčík)
 1981- 85 Střední umělecko-průmyslová škola v Brně, obor užitá malba (ak. malíř Jiří Coufal)
 1987 konzultace ke knižní vazbě u Jindřicha Svobody a k výrobě a zušlechťování papíru u J. H. Kocmana
 1989 vrací se do Zlína a zřizuje vlastní knihařský ateliér
 1992 konzultace k problematice restaurování historických vazeb u restaurátora Tomáše Vyskočila

Samostatné výstavy:

1990 / Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín (s L. Nováčkem a M. Janotou), 1994 / Galerie Großmann Pirna (s I. Vodičkou), Galerie Atelier Olomouc (se Z. Brockovou), 1996 / Dům umění Znojmo (s J. Svobodou), 2001 / Muzeum J. A. Komenského Uherský Brod (s L. Perůtkou), 2006 / Muzeum jihovýchodní Moravy Zlín (s L. Perůtkou), 2007 / Knihovna Moravské galerie Brno, 2008 / Knihovna akademie věd Praha, 2012 / Moravský zemský archiv Brno.

Zastoupení ve sbírkách:

Národní muzeum Praha, Umělecko-průmyslové muzeum Praha, Památník národního písemnictví Praha, Moravská galerie Brno, Státní vědecká knihovna Olomouc, Státní vědecká knihovna České Budějovice, Museum für Kunst und Gewerbe Hamburg, Saturday's Book Arts Gallery Geneva, Ohio, USA, soukromé sbírky v České republice, Německu, Rakousku, Francii, Kanadě, USA, Kambodži a Austrálii.

Zlínský Zámek o.p.s.

Galerie Václava Chada ve Zlíně

Otevřeno: úterý – pátek, 14 – 17 hod, během ZLÍN FILM FESTIVALU otevřeno 9 – 20 hod.
 Komentované prohlídky po dohodě / tel.: 602 560 020
 galerie@zlinskyzamek.cz

Kurátor a řešení výstavy: Hana Karkanová

Text: Hana Karkanová

Překlad: Pavel Krutil

Redakce: Čestmír Vančura, Martina Dlabajová, Miroslava Kupčíková

Design, tisková produkce: STUDIO 6.15 s.r.o., Zlín

Tisk: HART PRESS, spol. s r.o.

Katalog vydal Zlínský zámek o.p.s. / Galerie Václava Chada ve Zlíně v roce 2015.

Reprodukce na titulu: Robert Louis Stevenson - Podivný případ doktora Jekylla a pana Hyda

ilustrace František Tichý, Praha, Pourova edice, 1940.

Celokožená francouzská vazba; mořená kozina, plastika, modelovaný reliéf a vrásnění,

iniciála rytá do palisandrového dřeva;

kazeta dle vlastní konstrukce; vazba: 1993 - 1998

Trimill / Axiomtech / Continental Barum / Navi / NWT / Gemini / Navláčil / Pozimos / Obsidian / Audit and tax / A. k. Juráš, Chovancová, David / Stomacentrum / Mitas / Petr a Miroslav Čadovi / VINO Portugal / Prato / Roboterm / VIVA

www.gvch.cz

zlín.

Zlínský Zámek o.p.s. / Galerie Václava Chada ve Zlíně

William Shakespeare - Sedm sonetů
 ilustrace Ludmila Jiřincová, Gottwaldov, Šebestián Zelina, edice 51, 1975
 celokožená francouzská vazba; patinovaná kozina, reliéf, aplikace;
 kazeta vlastní konstrukce; vazba: listopad 2012

28. 5.–26. 6. 2015

první poschodí zlínského zámku

Knižní vazby Jana Perůtky

Jana Perůtku k umělecké tvorbě nasměrovalo rodinné prostředí. Narodil se v rodině malíře a grafika Ladislava Perůtky, působícího na katedře výtvarné výchovy pedagogické fakulty dnešní Masarykovy univerzity. Bylo tedy logické, že si ke studiu vybral Střední uměleckooprůmyslovou školu nejprve v Uherském Hradišti a poté v Brně, kterou ukončil v roce 1985. Po maturitě prošel několika zaměstnáními, zkoušel a experimentoval s různými technikami a hledal výtvarný obor, v němž by se uplatnil. Určujícím momentem jeho tvorby bylo v roce 1987 setkání s brněnským knihvazačem Jindřichem Svobodou, v té době vedoucí osobností české knižní vazby. Tento obor Janu Perůtkovi doslova učaroval. Zaujala jej možnost spojit na vazbě řadu technik a dovedností, které ovládal a dosud rozvíjel samostatně, a svou roli sehrála i Svoboda-va osobnost, která byla příkladem i inspirací pro všechny, kteří se s ním setkali.

U Jindřicha Svobody prošel intenzívním seznámením se základy knižní vazby a udržoval s ním cílé kontakty i v době následující základní vojenské služby. V roce 1989 se vrátil do města svého dětství, do Zlína, zřídil si zde knihařskou dílnu a od roku 1992 se věnoval knižní vazbě ve svobodném povolání. Své práce se Svobodou konzultoval i nadále, tak jak to dělali mnozí knihaři mladší generace v té době.

Vedle Jindřicha Svobody působily na jeho profesní vývoj i další umělecké osobnosti. Kromě otce to byl zejména Jiří H. Kocman, který mu otevřel svět tvorby autorských papírů a jejich netradičního užití na knižních vazbách. Setkání s Jiřím Hadlačem jej nasměrovalo do oblasti autorské knihy a knihy-objektu a naučilo jej používat na vazbách nalezené a reálné předměty. Začátkem devadesátých let jej ovlivnil také pražský knihvazač a restaurátor Tomáš Vyskočil, u něhož se seznámil s restaurováním zejména historických knižních vazeb, což je další poměrně významná část Perůtkovy činnosti. Ke zdrojům jeho výtvarné inspirace patří dlouhá léta i dílo předního českého grafika a ilustrátora Adolfa Borna, s nímž Perůtka navázal kontakt také začátkem devadesátých let a s nímž se znovu setkává i na této výstavě.

Během uplynulých let se Jan Perůtka vypracoval na jednoho z významných českých knihvazačů. Hlavní součástí přehlídky českých knihařů, Trienále knižní vazby, se poprvé zúčastnil v roce 1989, ale už na přehlídce následující v roce 1992 mu byla udělena I. cena v kategorii zvláštních knižních forem, a to za Knihu mexických pokladů, komplikovaný knižní objekt, kombinující řadu materiálů a technik. Tutéž cenu mu porota udělila i na Trienále v roce 1998 za knižní objekt Bornův život zvířat, na jejímž knihařském zpracování se podílel výtvarným návrhem i Adolf Born. Vedle výstav a ocenění na domácí scéně se přidávala také účast a ceny na přehlídkách v zahraničí.

Vazby Jana Perůtky mají už řadu let svůj nezaměnitelný styl. Jeho rané práce se vyznačují jakousi sympatickou robustností. Knihař se snažil vždy maximálně ochránit knižní blok, jak vazbou, tak důkladnými pouzdry. S oblibou používal přírodní materiály s výraznou barevností a strukturou, kterou ještě zvýraznil tónováním lihovými mořidly nebo patinováním olejovými barvami. Měl v oblibě kombinaci rozmanitých povrchů a často zpracovával kůži do jemného vrásnění. Významnou částí jeho rané tvorby bylo několik autorských knih a knih-objektů, které často vytvářel jako privátní záležitost pro svou potěchu, nebo jako místo pro výtvarný a technický experiment. Pod Hadlačovým vlivem kladl důraz nejen na knihu samotnou, stejnou pozornost věnoval i komplikované a náročné schránce, bližící se svým charakterem sochařskému objektu. Nápadné plastické aplikace a transformované reálné prvky na vazbách však v poslední době ustoupily jednodušším řešením. Výraznou plasticitu vazeb nahrazuje spíše plošné barevné řešení se stylizovanými nebo čistě abstraktními prvky. Perůtka pracuje vynalézavě hlavně s písmem, které se stává dominantním

Adolf Born - Bornův život zvířat - knižní objekt ilustrace Adolf Born, Praha, A. Born ke své šedesátce, 1990 celokožená francouzská vazba; mořená vepřovice, kozina a hadí kůže, inkrustace, plastika, vellucent proces, vrásnění; kazeta dle výtvarného návrhu Adolfa Borna vazba: 1992 - 1998

Jan Perůtka - Zvířata - knižní objekt

výzdobným prvkem. Písmo aplikuje na ploše vazby nebo v jednoduše řešených vpadlých polích, často jde jen o název knihy, iniciály autora nebo faksimile rukopisu či podpisu. Tyto znaky vyřezává a potahuje drobnými kousky barevných kůží a jsou jedinou ozdobou dokonale, ale minimalisticky svázané knihy. Ruku v ruce se zjednodšováním výzdoby jde v poslední době i křehčí a jemnější forma vazby. Desky se ztenčují a vazba se vylehčuje a směřuje k prostému, ale promyšlenému řešení, jak vidíme například na souboru vazeb poezie Kamila Bednáře. Výstava Jana Perůtky v Galerii Václava Chada ve Zlíně je výstavou bilanční k významnému životnímu jubileu. Dílo, které tento autor vytvořil je velmi konzistentní a svébytné a patří k tomu nejlepšímu v současné české knižní vazbě. Česká knižní vazba prožívá nelehké časy, ale i v této době vznikají v dílně Jana Perůtky vazby, které významně zasahují do vývoje oboru, přinášejí do něj výraznou osobní notu a vynikající technické zpracování, které se stává inspirací pro mladé knižní tvůrce.

Hana Karkanová

Jan Perůtka’s Bookbindings

Jan Perůtka’s initial interest in art was inspired by his family. He was born into a family of the painter and graphic artist Ladislav Perůtka, who was teaching at the Department of Art of the Faculty of Education of today’s Masaryk University. It was therefore logical that he chose to study at the Arts and Crafts School, first in Uherské Hradiště and then in Brno, finishing his secondary education in 1985. After passing the school-leaving exams he held several jobs, trying various techniques and experimenting with them in search for a creative field in which he would work in the future. The defining moment of his work came in 1987, when he met the Brno-based bibliopeger Jindřich Svoboda, at the time a leading figure of Czech bookbinding. Jan Perůtka was instantly struck by bookbinding. He was attracted by the opportunity to combine a variety of techniques and skills that he had acquired and until then developed separately, and a big role was also played by Svoboda’s personality, which represented an example and an inspiration to all who met him.

Under the supervision of Jindřich Svoboda, he familiarized himself intensely with the basics of bookbinding and maintained lively contacts with him even during his subsequent military service. In 1989 he returned to Zlín, the town of his childhood, set up a bookbinding workshop here, and since 1992 worked as a freelance bookbinder. He continued to consult his works with Svoboda, as did many bookbinders of the younger generation at that time. Apart from Jindřich Svoboda, his professional development was influenced by other artists. Besides his father, they included Jiří H. Kocman, who introduced him to the world of original papers and their unconventional use in bookbinding. The meeting with George Hadlač showed him the path to artist’s books and books-objects and taught him how to use found and real objects in bookbinding. In the early 1990s he was also influenced by the Prague bookbinder and restorer Tomáš Vyskočil, who familiarized him with the restoration of especially historical bindings, another relatively significant part of Perůtka’s activities. Among the sources of his artistic inspiration has for many years been the work of the leading Czech graphic artist and illustrator Adolf Born, with whom Perůtka made first contact in the 1990s and whom he meets once again in this exhibition.

Over the years, Jan Perůtka has become one of the leading Czech bookbinders. In 1989, he first participated in the Bookbinding Triennial, a major competition of Czech bookbinders, and already at the triennial that followed in 1992 he was awarded first prize in the Special Book Form category for his Book of Mexican Treasures, a complicated binding combining a number of materials and techniques. The same prize was awarded to him at the 1998 Triennial for Born’s Life of Animals, with Adolf Born contributing graphic designs for the binding. Apart from domestic exhibitions and awards, he has participated and received awards at competitions abroad.

For a number of years, Jan Perůtka’s bindings have kept their unmistakable style. His early works are characterized by a kind of sympathetic robustness. The bookbinder always tried protect the book block to a maximum extent, both by the binding and solid cases. He preferred using strong natural materials with bold colours and structure, which he highlighted by maceration or application of oil paints. He favoured combinations of a variety of surfaces and often applied fine wrinkling to leather. An important part of his early works were several artists’s books and books-objects, which he often created as private matters for his own pleasure, or as media for artistic and technical experiments. Under Hadlač’s influence he laid emphasis not only on the book itself, he devoted the same attention to complicated and challenging book boxes, almost representing sculptural objects in their nature. In recent years, however, bindings featuring striking plastic applications and transformed real-life objects have given way to simpler solutions. Expressive plasticity of bindings is being replaced by a rather flat colour design featuring stylized or purely abstract elements. Perůtka works ingeniously with typography, which is becoming the

Adolf Born - Zvířata - knižní objekt ilustr. Adolf Born, Praha, autorská kniha, 2015 celokožená vazba s hlubokou drážkou dle Bradela; patinovaná kozina, inkrustace, kaligrafie; kazeta dle výtvarného návrhu Adolfa Borna - krokodýlí a pštrosí kůže, teakové dřevo (hřbet), kost (roh, zuby, drápy), skleněné oči vazba: 1998 - 2000, dokončeno květen 2015

dominant decorative feature. Type is applied on the surface of the binding or in simply designed embossed areas, often consisting of only the book title, author’s initials, a facsimile of the manuscript, or a signature. Perůtka carves these types out and covers them with tiny pieces of coloured leather, which are the only decoration of a perfect, but minimalist bookbinding. Hand in hand with this simplification in terms of decoration goes an even more fragile and subtler form of binding. Cases are becoming thinner, the binding becomes lighter, leading to a simple but ingenious solution, illustrated for example by a set of bindings for the poems of Kamil Bednář.

Jan Perůtka’s exhibition at the Václav Chad Gallery in Zlín is a summarizing one, celebrating the bookbinder’s significant jubilee. The work he has created is very consistent and original and belongs to the best in contemporary Czech bookbinding. Czech bookbinding is experiencing difficult times, but even at this time, the bindings leaving the workshop of Jan Perůtka significantly influence the development of the field, introducing a strong personal touch and excellent technical treatment, and become an inspiration for young bookbinders.

Hana Karkanová